από το τωρινό Βυζαντινό Μουσείο. Αλλ' η απόφαση να ρίξουν μέσα κει τις υπονόμους των εσήμανε την τελική καταδίκη της επιβαλλόμενης λύσης. Ο εγκιβωτισμός δεν είναι λύση, σημαίνει την παραίτηση από κάθε λύση...[Μήπως πράξαμε το καθήκον μας απέναντι στην Ελευσίνα, το ιερό της Ψυχής, που το πνίξαμε ανάμεσα σ' ένα εργοστάσιο τσιμέντων, ένα σιδηροδρομικό σταθμό και ένα φρικτό λατομείο; Αυτή η τάξη των πραγμάτων θα φταίει και για του ευγενέστερου βουνού της Αττικής, της Πεντέλης, εντός βραχυτάτου χρόνου, την σε "γη και σποδό" μεταβολή.] *Και για να εναρμονίσουμε τις σύγχρονες κατασκευές μ' αυτά ή για να προφυλάξουμε το αρχαίο και ιερό από την [ύβρη].

Ευτύχης Μπιτσάκης: *Δημοτικές Εκλογές: Η Διαχείριση της κρίσης*

Για άλλη μια φορά η προεκλογική εκστρατεία ανέδειξε την ευτέλεια της ασκούμενης πολιτικής. Πέντε υποψήφιοι δήμαρχοι, προερχόμενοι όλοι από την παραδοσιακή Αριστερά, άνθρωποι ευφυείς και έμπειροι, αναλώθηκαν σε προσωπικές αντεγκλήσεις σε τετριμμένη προπαγάνδα και σε μικρής εμβέλειας υποσχέσεις. Η Αθήνα, για να γίνει βιώσιμη πόλη, απαιτεί μια ριζική αναδόμηση. Φυσικά αυτό δεν είναι έργο των δημάρχων. Θα ήταν έργο κυβερνητικό, μακράς πνοής. Αλλά οι υποψήφιοι δήμαρχοι θα έπρεπε, έστω, να θέσουν το ζήτημα. Δυστυχώς, ο ορίζοντάς τους δεν ξεπέρασε το φράγμα του νέφους το οποίο καλύπτει το "ιοστεφές άστυ". Συγκεκριμένα:

1) Το ενδημικό πρόβλημα του νέφους. Τι προτείνουν; Τραμ, δακτύλιο, καλύτερα καύσιμα. Σύμφωνοι. Τώρα μάλιστα που οι καρκινογόνοι "αρωματικοί" υδρογονάνθρακες υπερίπτανται σε πυκνότητα δεκαπλάσια απ' ό,τι στις άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. 'Ομως ούτε τα τραμ, ούτε ο δακτύλιος μπορούν να λύσουν το πρόβλημα του νέφους. (Βλ. μεταξύ άλλων, την άποψη του Δ. Ζιώμα *ΤΑ ΝΕΑ*, 19/9/94). Λοιπόν: "Η Αθήνα πόλη για πεζούς"! Ωραία, ρομαντική εικόνα. Ασφαλώς ο κάθε πεζοδρομος είναι καλός. Αλλά πόσοι πεζόδρομοι μπορούν να γίνουν σ' αυτή την πόλη; Και όσοι κι αν γίνουν, το νέφος θα παραμένει. Γιατί; Επειδή απλούστατα: 5 εκατομμύρια άνθρωποι δεν χωράμε στο λεκανοπέδιο.

2) Σκουπίδια. Τέσσερα εκατομμύρια κιλά την ημέρα. Εστω ότι τη μεταφορά τους θα την αναλάβουν τα σχεδιαζόμενα διαμερίσματα. Η Αθήνα θα γίνει ίσως τότε, λίγο πιο καθαρή. Αλλά οι χωματερές; Καλό να ξεχωρίζουμε το χαρτί, το γυαλί και το αλουμίνιο. Και τα υπόλοιπα; Γιατί κανείς δεν τολμά να προτείνει τη ριζική λύση της αξιοποίησης για παραγωγή ενέργειας που θα απαλλάξει, μεταξύ άλλων, την Αττική από το άγος των χωματερών;

3. Ανάπλαση της Αθήνας. Ωραία λέξη στα χείλη των υποψηφίων δημάρχων μας. Ανάπλαση πώς; Σε ποιούς χώρους; Πώς θα αναπλάσεις τις φριχτές οκταώροφες πολυκατοικίες που μετέτρεψαν τους στενούς δρόμους σε πηγάδια, κρύβοντας τον ήλιο και ακινητοποιώντας τον αέρα; Πώς θα αναπλάσεις χωρίς πλατείες, ελεύ-

θερες εκτάσεις, χωρίς να τολμάς γενναίες απαλλοτριώσεις;

4. Μοναξιά. Γίναμε λαός μοναχικών όντων, καρφωμένων μπροστά στην τηλεόραση. Ο κοινωνικός ιστός έχει καταστραφεί. Οι προσωπικές σχέσεις τείνουν στο μηδέν και τα ηλεκτρονικά ανέλαβαν τη διαμεσολάβηση των ατόμων με μια οιονεί πραγματικότητα. Και ως αντίδοτο σ' αυτή την τραγική πραγματικότητα, η Κυρία Δαμανάκη προτείνει "multimedia" εναντίον της αποξένωσης, καλωδιακή τηλεόραση, προσωπικούς υπολογιστές, (ο συνταξιούχος, ο εργάτης, ο μικροϋπάλληλος, θα αγοράσουν προσωπικό υπολογιστή(!) και θα λύσουν τα προβλήματά τους). Δηλαδή στη θέση της υπαρκτής αποξένωσης, η υποψήφια Δήμαρχος προτείνει τη χειρότερη: την ηλεκτρονική αποξένωση: Αθήνα ηλεκτρονική γειτονιά..!!

5. Φυσικό Περιβάλλον. Εδώ παρεμβαίνει και το ΥΠΕΧΩΔΕ με τις εξαγγελίες του κ. Λαλιώτη. Αλλά το πρόβλημα δεν είναι καθαρά κυβερνητικό: Τέσσερα εκατομμύρια κιλά σκουπίδια ημερησίως (μόνο από την Αθήνα). Ενα δισ. κυβικά μέτρα λύματα το χρόνο στις ελληνικές θάλασσες, εν πολλοίς ακατέργαστα. Εκατόν πενήντα εκατομμύρια λίτρα πετρελαιοειδών. Βαρέα μέταλλα, χημικά, φυτοφάρμακα, λιπάσματα, παρασιτοκτόνα. Μόλυνση της θάλασσας, των υπογείων υδάτων και της λιθόσφαιρας. 'Εστω και αν η ευθύνη είναι πρώτιστα κυβερνητική, γιατί οι εκλεκτοί των κομμάτων σιωπούν;

Ανέφερα μερικά από τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Αθήνα -και όχι μόνον η Αθήνα. Γιατί οι υποψήφιοί μας τα αποφεύγουν, ή προτείνουν μικρής εμβέλειας μέτρα τα οποία, όσο χρήσιμα και αν είναι, συμβάλλουν στην επικάλυψη και στη διαιώνιση των προβλημάτων; Θέμα ευφυΐας; 'Οχι. Θέμα ανευθυνότητας και προχειρολογίας; Ως ένα βαθμό· Θέμα κομματικών δεσμεύσεων και σκοπιμοτήτων; Και αυτό ως ένα βαθμό. Αλλά αν η όραση των υποψηφίων μας δεν υπερβαίνει τα όρια του νέφους, η βαθύτερη αιτία είναι πολιτική και (ας μου επιτραπεί) κοσμοθεωρητική.

Δηλαδή: 'Εχουμε ρητά ή σιωπηρά αποδεχτεί ένα πρότυπο ανάπτυξης το οποίο θυσιάζει τα πάντα στο βωμό του κέρδους. Το σύννεφο των αναπτυξιακών, εθνικών και άλλων ιδεολογημάτων, δεν μπορεί να κρύψει αυτή την πραγματικότητα. Ακόμα χειρότερα. 'Εχουμε αποδεχτεί ένα συγκεκριμένο τύπο ανάπτυξης στα πλαίσια της ΕΟΚ και του Μάαστριχ, επικαθοριζόμενο από τα συμφέροντα των πολυεθνικών. Πενήντα χρόνια "ανάπτυξης" έφεραν το λεκανοπέδιο στο σημερινό κατάντημα. Κανένα επιμέρους, βραχύπνοο μέτρο, καμιά δέσμη επιμέρους, βραχύπνοων μέτρων, δεν μπορεί να αντιστρέψει τη μη αντιστρεπτή διαδικασία ερήμωσης της υπαίθρου και αντίστοιχης καταστροφής των ελληνικών πόλεων.

Μόνο μια θαρραλέα πολιτική αποκέντρωσης θα μπορούσε να σώσει την Αθήνα και την Ελλάδα. Αλλά μια τέτοια πολιτική θα απαιτούσε μια αναστροφή των σημερινών αξιών και των σχέσεων που τις υπηρετούν. Ποιό κόμμα (από τα πέντε) θα τολμούσε να προτείνει μια τέτοια πολιτική, σε ριζική αντίθεση με την πολιτική της κεφαλαιοκρατικής ανάπτυξης και ανασυγκρότησης; 'Εγκλειστοι στον στενό ορίζοντα της κεφαλαιοκρατικής κοινωνίας, οι υποψήφιοι μας προτείνουν ουσιαστικά τη διαχείριση τις κρίσης. Στις επόμενες εκλογές θα μας ξαναπούν τα ίδια, αλλά τότε η

κατάσταση θα είναι ακόμα χειρότερη.

Δημήτρης Γρηγορόπουλος: *Τεχνολογία και Δημοκρατία*

Τον τελευταίο καιρό βρίσκονται πάλι σε έξαρση διάφορα ιδεολογήματα για τον απελευθερωτικό ρόλο της τεχνολογίας και ειδικά της πληροφορικής. Το νέο φετίχ εμφανίζεται πάλι ως πανάκεια των κακών του αστικού-βιομηχανικού πολιτισμού. Περί τινος πρόκειται λοιπόν;

Η τεχνική είναι καθοριστική δύναμη ώθησης του κοινωνικού γίγνεσθαι. Θέση που δεν αμφισβητείται· όμως οι ερμηνείες για το είδος αυτής της σχέσεως ποικίλλουν και αντιφάσκουν. Η ποικιλία των αντιλήψεων συμπυκνώνεται σε δύο κυρίαρχα ρεύματα, χωρίς ν' αναιρείται η πολυχρωμία των αποχρώσεων: την υλιστική και ιδεαλιστική αντίληψη.

Η ιδεαλιστική προσέγγιση ανάγει την τεχνική σε μυστηριακή δύναμη που δρα αυτόνομα, χωρίς τη μεσολάβηση των σχέσεων παραγωγής και του εποικοδομήματος· απεναντίας, ο διαλεκτικός υλισμός εντάσσει την τεχνική στις παραγωγικές δυνάμεις και τις συνεξετάζει σε συνάρτηση με τα βασικά επίπεδα του κοινωνικού σχηματισμού.

Η μοναδιάστατη αντίληψη του ιδεαλισμού για την τεχνική, γνώρισε ιδιαίτερη επιτυχία στις δεκαετίες '60-'70, στα θεωρητικά σχήματα της σύγκλισης, της βιομηχανικής και μεταβιομηχανικής κοινωνίας.

Αλλά και τα τελευταία χρόνια γνωρίζει έξαρση, στην εκδοχή του τεχνοκρατικού οπτιμισμού· πράγμα που εξηγείται από μια προσπάθεια αποϊδεολογικοποίησης και εμφάνισης του καπιταλισμού όχι ως ταξικού-ιστορικού, αλλά αιώνιου συστήματος, που χάρη στις βασικές συνιστώσες του, αγορά, τεχνολογία, δημοκρατία, υπερβαίνει τις δυσλειτουργίες και οδηγεί σ' ένα αξιοζήλευτο μέλλον.

Η εκ νέου έξαρση των τεχνοκρατικών αντιλήψεων εξηγείται από την πτώχευση του "υπαρκτού σοσιαλισμού", αλλά και από τη χρόνια και δομική αδυναμία του καπιταλισμού να υπερβεί τα κρισιακά του φαινόμενα και να ενσωματώσει πάγια τις εργαζόμενες μάζες -και ιδίως τους νέους

Είναι λοιπόν ανάγκη να τονωθεί η πίστη στο σύστημα με ιδεολογήματα αισιοδοξίας· ο τεχνοκρατισμός αναγνωρίζει τα τρωτά του συστήματος, φτώχεια, ανεργία, γραφειοκρατία, συγκεντρωτισμό, επαγγέλλεται όμως ότι όλα θ' αλλάξουν με τη βοήθεια της πανάκειας-τεχνικής.

Πρέπει να παρατηρήσουμε ότι στις πρόσφατες εκδοχές του ο τεχνοκρατισμός δεν εντρυφά μόνο στα θέματα ευημερίας, ανάπτυξης, κοινωνικής διάρθρωσης, αλλά αγκαλιάζει και τα ζητήματα δημοκρατίας και αποκέντρωσης ή και επικεντρώνεται σ' αυτά, και μάλιστα με τρόπο ριζικό, προβλέποντας την αποδυνάμωση ή και αποσύνθεση της κεντρικής κρατικής και οικονομικής ιεραρχίας και ευαγγελιζόμε-